

Ágh István

Csoóri Sándor búcsúzása

Ezután minden másképpen lesz, mondtuk a temetések után,
s minden annyira másképpen lett, magunkra sem ismertünk többé,
s amikor rám került a sor, talán már nem is én haltam meg,
s akik a ravatalt körülállják, más valakiért gyűltek össze,
én már meghaltam néhány éve, és mint a nyugtalan kísértet,
csak tébláboltam temetetlen, közben tápláltak, gyógyítottak,
kitüntettek, lefényképeztek, rémületbe feszített arcom
sokszorosítva terjesztették, az a rend, ha kétszer születtem,
kétszer is kellett befejeznem, észrevétlen, majd ünnepélyes
közhírré tétetett szavakkal, *búcsúzunk* tőled *Csoóri Sándor*.

Megásott sírgödröm mellett fekszik hosszában koporsóm,
fényes deszkája nevem és éveim indáival befutva,
hercegi virágkertészetből száz kerek koszorúval, sokrok
csóváival s a rájuk szakadt rózsaszálak nyílzáporával,
valaha engem is virágzásom teljében szakítottak, boldog
bazarózsát, fűszeres parasztszegfűt, hazám sírjára,
de csak hogy illattal könnyítsék a nehéz levegőt, mert egy
ország romlásának gázait lélegezték, ha levegőt vettek,
miként most bőséges virághalmokkal választanak el maguktól,
nehogy a gyászpompától kedvük támadna helyet cserélni.

Betöltvén hiányomat ott vagyok minden jelenlevőben,
miként néhány száz ember idézi némaságába zárt nevemet,
s mint jelszóra, kavarr sorsomból káoszt, s a szabad képzelet
játéka szerint mindenki saját változatát mondogatja,
miközben a püspök, a miniszter, a barátok búcsúztatójára
figyel, mintha engem hallgatna valamely régi irodalmi esten,
bár akkor még felajzott tömeg töltötte meg a termet,
roskadtak az emeleti páholyok, míg az ajtón kívül is álltak,
én voltam az igazság költői nyelvének bársonyos hangja,
ahogy tovább visszhangzott nélkülem is, ha rám gondoltak.

ÁGH ISTVÁN (1938) író, költő, műfordító. A *Hitel* főmunkatársa. A Nemzet Művésze.

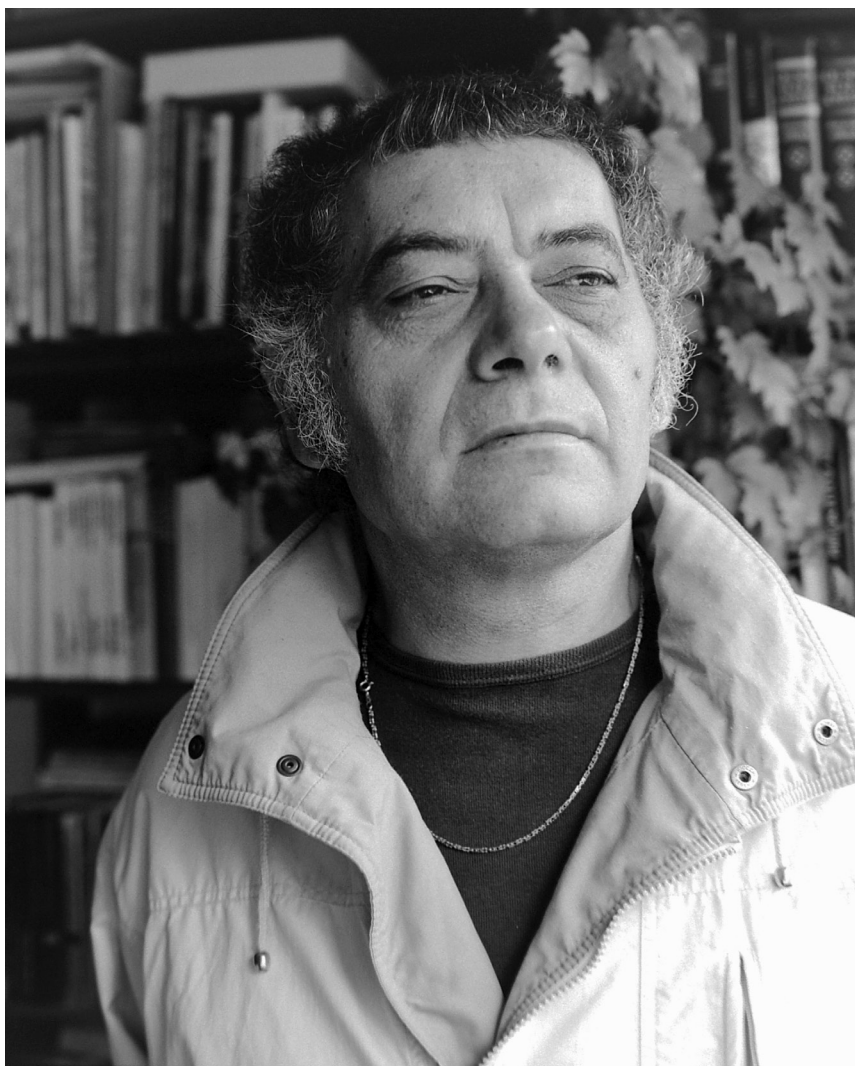
De az nem jut eszükbe, hogy még mindig a kihalt hídon lépkedek,
a forradalom másnapja van azóta is, a Margit hidat tankok
szállták meg, mindkét vége felől ágyúikat rám szegezve,
már meghaltam, mégis attól tartok, hogy belém lőnek, hisz nekem
át kell jutnom Budáról Pestre, a forradalom kellős közepébe,
mikor egyetlen gyanús mozdulat vagy valami félreértés elég,
és ott bukom föl a Duna visszfényében, mint tébolyult célpont,
tíz megtett lépés, tizenöt, száz és ezer, s egyvonalban a páncélosokkal,
s ez a halálos félelemgyakorlat, mint rossz álom, visszatér újra,
mert én voltam a forradalom, akit ötvenhatban nem vertek le.

Ám azt még ellenségeim se hitték, mert minden forradalmárt
világgá űztek, ha addig föl nem akasztottak, engem pedig,
mint veszett ügyek bolondját, mániákus költőként tartottak
számon, mégis egy veszélyes Don Quijoténak, aki azért harcol,
ami nincs, mint a nép, az elcsatolt magyarság, a nemzet,
amit maguk töröltek el, vagy csak hirdették, nincs már,
méltó párbajra sóvárogtam, nem létező sárkány után, valami
Szent György vitézi pozícióra a fizetett spiclik tömegében,
a láthatatlan telefonlehallgató, levélbontó apparátus helyett,
valódi rücskös bőrű, fűrészfogú, nagy hideg sárkányra vártam.

Humorosnak is fölfoghattam a nyüzsgést személyem körül,
s nagyon fontosnak magamat, ha nekik ennyit megérek,
egy egész nemzet hallgatott rám, ahonnan kitiltottak,
megyék népének hiányoztam, koplaltattak szilenciummal,
de megéltünk kökényen is, mint a mezők madarai, míg
lányosztályok fénye voltam, halálos szerelmek nemtője,
véres, de margarétás poéta, szerető csípők fogságában,
testalkatom hajlékonysága hozzáalakult szerepemhez,
szavakkal vívtam barátaimmal egyre bátrabb tusákat,
a félig bevallott élet helyett éltem a jövő teljességét.

És győztünk, s mint egy cirkuszi sátor omlott össze a rendszer,
megtettünk mindent ellene, mégis úgy tűnt, hogy nem miattunk,
megjelentek az ellenzék illegális doyenjei, másfelől az
engedélyezett demokraták s a káderek, ahogy ötvenhatban,
az ávós ruhával tejeskávészín cipőjüket is lecserélték,
lila zakóban pöffeszkedtek a vállalkozók, hirtelen mindenki
a hatalmi úrt akarta kitölteni, ugyanazt ígérve, másként,
én meg költőből politikussá kényszerültem, mint annyian,
csak én az igazság és a gond kimondására vállalkoztam,
nem hajtottam fejem a kötelező politikailag korrekt igába.

Micsoda botrány! azonnal összeállt a karaktergyilkos szövetség, akkor még úgy ismertük e szót, mint kivégzést kísérő hangzavart, ma már az élő holttest kikészítését jelenti, egy emeletről lezuhant túlélő gerinctörött kiiktatását anélkül, hogy tudatát vesztené, jaj, annak, akit még a sznobok is elhagytak! támadóim ravaszul kiválasztották megbocsáthatatlan mondataimat, így lettem újra, de életfogytig szilenciumon, bár életemről olvasatlan verseket írtam, kirekesztett folyóiratot szerkesztettem, végül magamtól is elvettek, visznek már a gyásznép közül is, csikorog rajtam a Duna-kavics, mint az a tank, a Margit hídon.

Keleti Károly utcai otthonában (fotó Kecskeméti Kálmán, 1988)